

Eripainos Valittujen Palojen (Kesäkuu 1986) artikkelista

*Hän sulki korkin
miljoonilta*

(Lyhennelmä Bill W:n elämäntarinasta)

BOB P.

Hän
sulki

korkin miljoonilta

BILL W. sulki korkin lopullisesti kesäkuussa vuonna 1935. Se oli AA-liikkeen alku. Tänäpä hänen esimerkkiään seuraavat luke-mattomat ihmiset kautta koko maailman.

KAKSIKYYMENTÄVIISI vuotta sitten lääkärit sanoivat että kuolisin pian, ellen lopettaisi juomista. Mutta en kestänyt arkitodellisuutta ryyppäämättä päivittäin lasikaupalla viinaa ja sen päälle pullokaupalla olutta.

Olin tullut nuorena ja vihreänä Kansasin preerialta New Yorkiin, luonut nousevan uran suhdetoimintamiehenä, mennyt naimisiin, saanut kolme lasta ja hankkinut kodin hienostokaupunginosasta.

Ulkonaisesti näytin menestyvältä liikemiehenä, mutta sisimmässäni asui voimakas alemmuudentunne.

Kuva. George Angelini

Kun olin 40-vuotias, vatsanseutuun ilmestynyt paha turvotus todettiin pitkälle kehittyneeksi maksakirroosiksi. Eri puolille ruumistani oli alkanut ilmestyä punertavia kyhmyjä ja nenästä vuoti verta ehtimiseen. Nekin olivat tämän maksavian tyypillisiä oireita.

Kerran liikematalla ollessani oksensin niin rajusti verta että menetin puolet koko verimäärästäni. Henkeni pelastettiin verensiirroilla. Mutta vielä toisenkaan pahan verensyöksyn jälkeen en voinut lopettaa ryyppäämistä.

Lopulta lääkäriini luopui kaikesta toivosta ja lähetti minut tohtori Harry M. Tieboutin hoitoon. Tiebout oli siihen aikaan yksi niistä ani harvoista lääkäreistä, jotka suhtautuivat myönteisesti AA-liikkeeseen ja pitivät alkoholismia sairautena eivätkä luonnevikana.

Tiebout suositteli minullekin AA-liikettä, mutta siinä vaiheessa olin jo niin pitkällä, että jatkoin juomista. Niinpä hän passitti minut hoitokotiin. Siellä otin ensimmäisen AA-liikkeen kahdestatoista askelesta: myönsin itselleni ja muille, että olin alkoholin orja ja että se oli tyystin sotkenut elämäni. Heinäkuun 4. päivänä vuonna 1961 liityin AA-liikkeeseen ja aloitin raittiin elämän.

Legendan kohtaaminen. Bill W. Astui elämäni kolme vuotta myöhemmin, kun ilmoittauduin vapaaehtoiseksi auttamaan AA-liikkeen suhdetoiminta-asioissa. Hän oli legenda jo eläessään, minua taas hermostutti kuin koulupoikaa mennessäni hänen toimistoonsa New Yorkin Manhattanille.

Bill istui rennosti tuolissa jalat kovia kokeneella vanhalla tammisella kirjoituspöydällä,

jossa oli kymmenittäin siihen sammutettujen savukkeiden jättämiä arpia. Kun hän nousi, huomasin että hän oli liki 190-senttinen, hoikka ja notkealiikkeinen. Hänellä oli pitkänomaiset kasvot ja kirkkaina tuikkivat siniset silmät, ja hän käyttäytyi kuin minun tapaamiseni olisi miellyttävintä mitä hänelle oli tapahtunut moneen vuoteen. "Minä olen Bill", hän sanoi ja ojensi kätensä. "Ja minä olen juoppo."

Aloin mutista jotakin siihen suuntaan, että olin hänelle elämäni velkaa, mutta hän meni hämilleen, painoi katseensa lattiaan ja sanoi: "No, pistä pallo kiertämään."

Aikanaan minusta sitten tuli vapaaehtoinen valvoja ja jouduin paljonkin tekemisiin Billin kanssa. Huomasin, että hän kokouksissamme usein etsiytyi nurkassa istuvien arimpien tulokkaiden luo. Hän jos kukaan tiesi, miten yksinäiseksi, säikyksi ja epävarmaksi alkoholisti saattoi itsensä tuntea.

"Minä olen Bill", hän tervehti heitä aivan samoin kuin minua taannoin. "Olen juoppo." Puhuessaan itsestään hän ainakaan minun kuulteni ei kertaakaan käyttänyt sanaa "alkoholisti".

Billistä sai sen käsityksen että hän oli aivan tavallinen mies. Mutta hän oli epätavallinen tavallinen mies. Huomasin, että kaikki jotka tunsivat Billin ja hänen vaimonsa Loisin kertoivat heistä silmät loistaen mitä ihmeellisimpiä tarinoita. Lois oli alkoholistien omaisille tarkoitetun Al-Anon -liikkeen perustajia. Mutta parhaan tarinan pystyi kertomaan Bill itse. Hän nimitti sitä "iltasaduksi".

Traaginen lapsuus. Kun Bill W. syntyi East Dorsetissa, Vermontissa,

marraskuun 26. päivänä vuonna 1895, siellä asui vajaat 500 ihmistä. Kotona riideltiin alinomaa, ja sen takia isä usein katosi muutamaksi päiväksi. Billistä tuntui että jokin hirvittävä onnettomuus oli kaiken aikaa tapahtumaisillaan - tämä tunne ahdistaa monia särkyneiden kotien lapsia. Se piinasi häntä vuosi vuodelta yhä pahemmin. Kun hän oli kymmenvuotias, vanhemmat erosivat ja lähtivät omille teilleen. Tämä oli vuonna 1906 suorastaan ennenkuulumatonta. Bill jäi äitinsä vanhempien huostaan.

Yksinäisyys synnytti Billissä voimakkaan tarpeen pärjätä, olla muita parempi. Kaksitoistavuotiaaseen poikaan latautui valtavasti kunnianhimoa ja kilpailumieltä. Luettuaan Australiasta kertovan' kirjan isoisä selitti Billille, että ainoastaan sen maan asukkaat pystyivät tekemään bumerangin. Bill kävi oitis työhön, ja puoli vuotta puupalikoita vuoleskeltuaan hän vihdoinkin sai aikaan bumerangin joka toimi.

Myöhemmin hän piti tuota bumerangia kirottuna esineenä, koska hänen itsetuntonsa sai siitä todisteen, että hänellä oli tahtoa ja sitkeyttä nousta kaikessa muita paremmaksi, oli sitten kysymys musiikista, urheilusta tai opiskelusta. Niinpä hän korjasi rikkinäisen viulun ja harjoitteli sillä, kunnes kelpasi soittamaan ensiviulua koulun orkesterissa.

Urheilu ei periaatteessa kiinnostanut häntä vähääkään, mutta siitä huolimatta hän puursi itsensä baseballjoukkueen kapteeniksi.

Rakkaus kestää viinan. Lähellä sijaitseva Manchester oli suosittu lomanviettopaikka, ja siellä Bill

tutustui Ebby Thatcheriin. Nuorukaisista tuli elinikäiset ystävät. Vuonna 1913, kaksi vuotta Ebbyn tapaamisen jälkeen, Bill tutustui ja rakastui päätä pahkaa toiseen kesänviettäjään, Lois Burnhamiin. Lois oli hoikka, tummasilmäinen tyttö pikkuvarakkaasta newyorkilaisesta perheestä. Hän vastasi Billin tunteisiin yhtä tulisesti, ja heidän rakkautensa kesti kaikki Billin alkoholismiin kammottavat vuodet. Mutta ne olivat vasta edessäpäin. Bill W. ei ollut maistanut tippaakaan alkoholia, ennen kuin hänet ensimmäisen maailmansodan aikana 22-vuotiaana upseerina komennettiin New Bedfordin satama-kaupunkiin Massachusettsiin.

Ujo maalaisnuorukainen tunsikin itsensä kömpelöksi kaikissa vähänkin juhlavammissa tilaisuuksissa, kunnes joku tarjosi hänelle vahvan ginipohjaisen cocktailin.

"Minut muista ihmisistä erottanut muuri katosi", hän sanoi huokaisten. "Tunsin kuuluvani noiden muiden joukkoon, elämällä oli annettavaa minullekin. Siinä juomassa asui mahtava voima. Pystyin keskustelemaan henkevästi."

Toisin kuin eräät alkoholistit, joiden riippuvuus kasvaa vähitellen, Bill alusta pitäen joi itsensä aina sammuksiin. Hän kuului siihen ihmis-tyyppiin, jonka sielunelämän ja henkisen tasapainon alkoholi tyystin järkyttää. Ensimmäinen ryyppy synnyttää himon seuraavaan. Vahinko siis tapahtuu jo sen aikana.

Loisin ja tämän omaisten läsnä ollessa Bill sentään sai pidetyksi juomisensa aisoissa. Hän ja Lois menivät naimisiin, ennen kuin hänet

komennettiin Ranskaan. Hän oli silloin rannikkotyökistön luutnantti ja Ranskassa hän keksi hienot punaviinit ja konjakin. Sodan päätyttyä hän vuonna 1918 oli jälleen todistanut itselleen, että hän oli "paras", muiden johtaja, sankari.

Huikkea ura. Yhdysvaltoihin palattuaan Bill asettui Loisin kanssa asumaan tämän vanhempien luo. Päivisin hän työskenteli erään vakuutusyhtiön petostutkijana, illat hän opiskella lakia. Pörssi alkoi kiinnostaa häntä, ja hänestä tuli menestyvä "pörssihai" ja välittäjä, jolla oli runsaasti asiakkaita Wall Streetin rahapiireissä.

Mutta juominen sai vähä vähältä yliotteen. Lakiopintojensa loppuententissä hän oli niin humalassa, että sananmukaisesti ei selvinnyt siitä. Pienikin pettymys – tai menestys – kelpasi ryyppäämisen syyksi. Ja juomisen mittaan Bill usein kävi ilkeäksi ja väkivaltaiseksi. Hän riiteli ja tappeli tarjoilijoiden, taksinkuljettajien, baarimiesten, sivullistenkin kanssa. Aamulla hän katui katkerasti ja vannoi Loisille, ettei enää ikinä ryyppäisi. Illalla hän oli taas humalassa.

Bill ja Lois pystyivät pitkään pettämään itseään. Heillä oli ylellinen asunto, he osallistuivat vilkkaasti seuraelämään. Vielä vuonna 1928 Bill ansaitsi hyvin, vaikka suuri osa ansioista valuikin ryyppäämiseen. Joinakin aamuina Lois löysi hänet sammuneena heidän kerrostalonsa ulko-ovelta.

Tuhoutuminen. Lokakuun 1929 pörssiromahdus tuhosi sen mitä Billin juominen ei vielä ollut tuhonnut. Korviaan myöten veloissa hän ja Lois jälleen hakeutuivat tämän vanhempien luo.

Lois meni töihin suureen tavarataloon ja Bill eli ryyppätäkseen, koska hänen täytyi ryyppätä elääkseen. "Muiden alkoholistien tavoin minäkin piilotin viinaa kuin orava pähkinöitä. Sitä oli vintissä, lattialautojen alla, vessanpöntön vesisäiliössä. Täydensin piilovarastoni sillä alkaa kun Lois oli töissä. Join sammuakseni kaksi, jopa kolme pulloa giniä päivässä", Bill kertoi meille.

Vuonna 1932 Bill jo pelkäsi järkensä valon pimenevän. "Kerrankin olin niin umpipäissäni", hän sanoi, "että heitin Loisia ompelukoneella – ajatelkaa, rakasta vaimokultaani. Ja erään kerran taas sieluni oli niin hirvittävässä ahdistuksensa, että pelkäsin minussa riehuvien paholaisten paikkaavan minut ikkunasta ulos. Raahasin patjani alakertaan, jotten ainakaan putoaisi kovin korkealta."

Yritys raitistua. Kesällä 1934 Bill meni newyorkilaiseen Charles B. Townsin sairaalaan, joka oli erikoistunut alkoholismien hoitamiseen. Useimmat ihmiset pitivät alkoholisteja heikkotahtoisina ja selkärangattomina raukkoina. Billiä hoitava tohtori William Duncan Silkworth oli kuitenkin yksi niistä harvoista lääkäreistä, joiden mielestä alkoholismi oli sairaus. Hän sanoi Loisille, että vain harva Billin tasolle vajonnut pystyi enää parantumaan. Billissä ilmeni jo aivovaurioiden ensi oireita. Hänestä tulisi sairaalapotilas loppuiäkseen.

Hoidon jälkeen Bill kuitenkin kohentui niin hyvään kuntoon, että meni kotiin. Tällä kertaa hän pysyi raittiina. Useita kuukausia. Ensimmäisen maailmansodan päättymisen muistopäivää seuraavana aamuna Lois sitten löysi hänet kadulta, missä hän sammumispisteessä huojui aidasta pidellen. He katsoivat toisiinsa, ja Bill näki viimeisenkin toivon kuolevan vaimonsa silmistä. Hän ymmärsi olevansa tuhon oma. Olkoon sitten niin, hän ajatteli alistuneena. Kunhan viina ei lopu kesken.

Pian tämän jälkeen Billin vanha ystävä ja ryyppykaveri Ebby Thatcher soitti. Merkillinen yhteensattuma! Me täällä AA:ssa sanomme että yhteensattuma on ihme jossa Jumala haluaa pysyä nimettömänä. – Bill kutsui Ebbyn käymään. Siitäpä tuleekin mukava tapaaminen, hän ajatteli, Kallistamme lasia ja muistelemme vanhoja.

Jonkin ajan kuluttua ovikello soi. Kynnyksellä seisoj Ebby. Silmä kirkkaana. Eikä henki haissut.

"Mikäs sinuun on mennyt?" Bill ihmetteli.

Ebby hymyili ja vastasi: "Minä olen tullut uskoon."

Jaaha, Ebbystä on siis tullut jumalinen haihattelija. "Odotin että hän alkaa oikopäätä saarnata minulle", Bill muisteli. "Mutta eipä alkanutkaan. Hän vain kertoi, että ryyppääminen oli mennyt ihan mahdottomuuksiin, hän oli hairahtunut väärälle puolelle lakiakin, kunnes sitten pari ystävää oli hankkinut hänelle asunnon."

Toinen noista ystäväistä oli Rowland Hazard, toivoton juoppo joka oli vuosikaudet kiertänyt sairaaloita ja

parantoloita. Viimein hän oli päätenyt menemään sveitsiläisen psykoanalyytikon Carl Jungin puheille. Vieläkö oli toivoa? hän oli kysynyt.

"Vielä", Jung oli vastannut. Harvinaisissa yksittäistapauksissa alkoholisti saattoi kokea voimakkaan tunne-elämyksen, joka aiheutti hänessä emotionaalisen täyskäännöksen. Jung oli yrittänyt aikaansaada tällaisen muutoksen Rowlandissa, mutta epäonnistunut.

Yhteys Jumalaan. Eräänä päivänä Rowland sitten meni Oxfordin ryhmänä tunnetun järjestön kokoukseen, missä ihmiset keskustelivat omasta vajuudesta ja kartoittivat itselleen uutta elämää. Siellä hänessä tapahtui syvällinen muutos ja hän tunsii päässeensä suoraan yhteyteen Jumalan kanssa. Hän lopetti juomisen.

Kun Rowland kertoi tarinansa Ebbylle Vermontissa, syntyivät ensimmäiset renkaat ketjussa josta sitten kasvoi AA-liike. Ja nyt oli Ebby vuorostaan tuomassa sanaa Billille.

"Ebby kertoi että hän oli joutunut myöntämään tappionsa", Bill sanoi. "Hän oli avoimesti tunnustanut syntinsä ja luvannut korvata muille ihmisille aiheuttamansa vahingon sekä rakastaa lähimmäisiään ilman itsekyyttä ja omanvoitonpyyntiä. Edelleen hän oli luvannut rukoilla Jumalaa - tai mitä hyvänsä korkeampaa voimaa johon hän uskoi. Tai ellei hän uskonut mihinkään sellaiseen, hänen tuli toimia ikään kuin uskoisi. Eikä Ebby ollut ottanut ryyppyäkään puoleen vuoteen.

"Pari viikkoa myöhemmin menin pahan juomiskierteen jälkeen taas Townsin sairaalaan ja jäin sinne. Ebby tuli tervehtimään minua. Ole rehellinen

itsellesi, hän sanoi. Sinun täytyy uskaltaa kertoa kaikki vaikeutesi jollekulle toiselle. Mutta hänen jumalaisuutensa ei kiinnostanut minua."

Bill vietti unettoman yön, ja sen kuluessa hän tunsu vajoavansa "pohjaan saakka". Kaikki vastahankaisuus ja turha ylpeys katosi hänestä. Hän huusi ääneen: "Jos Jumala on olemassa, näyttäytyköön minulle. Olen valmis mihin tahansa!" Samassa sairaalahuone "tulvahti täyteen kirkasta valkoista valoa" ja hänet valtasi outo hurmio. "Huoneessa alkoi tuulla, mutta se ei ollut ilman vaan hengen liikettä", näin Bill sen selitti. "Tunsin syvän rauhan laskeutuvan sieluuni ja ajattelin: Vaikka asiani olisivat kuinkakin huonosti, Jumalan tykönä ja hänen valtakunnassaan ne ovat hyvin."

Bill pääsi sairaalasta joulukuun 18. päivänä vuonna 1934. Eikä hän sen koommin kajonnut alkoholiin. Hän muisti kuitenkin aina huomauttaa, että useimmat alkoholistit eivät koe sellaista sokaisevaa elämystä kuin hän. Meiltä muilta meni yleensä pitkä aika oman Jumalamme tai korkeamman voimamme löytämiseen.

Väärät saarnat. Raittiutensa alkukuukausina Bill kierteli baareissa ja vei niistä löytämiään juoppoja Oxfordin ryhmän kokouksiin. Hän saarnasi heille. Yksikään ei lopettanut juomista. Hän yritti auttaa heitä Townsin sairaalan välityksellä. Sekään ei onnistunut.

Tohtori Silkworth kehotti Billiä juttelemaan juoppojen kanssa eikä saarnaamaan heille.

Bill oli alkanut saada taas jalansijaa Wall Streetin osakemarkkinoilla, mutta eräällä liikematkalla hänet valtasi

voimakas viinanhimo. Hotellin aulassa hän selasi, puhelinluettelosta esiin kirkkojen numerot, valitsi umpimähkään yhden ja kysyi papilta, oliko tällä seurakunnassaan toivotonta juoppoa jonka kanssa hän voisi jutella. Tuon puhelun avulla Bill sai yhteyden tohtori Robert Smithiin, joka oli kirurgi ja hillitön alkoholisti. Tohtori Bob - kuten me häntä sittemmin nimitimme - olisi halunnut lopettaa juomisen, mutta ei kyennyt.

AA-liikkeen synty. Bill ja tohtori Bob keskustelivat tuntikausia. Bill ei saarnannut eikä heristänyt sormiaan. Hän vain kertoi eleettömästi oman tarinansa, ja viinanhimo katosi. Tohtori Bob suistui vielä kerran juomakierteeseen, mutta sitten hänessä tapahtui jotakin. Kesäkuun 10. päivänä vuonna 1935 hän joi viimeisen ryyppynsä. Tuona päivänä syntyi Alcoholics Anonymous eli AA-liike, vaikka sillä ei vielä nimeä ollutkaan.

Bill alkoi pitää kokouksia kotonaan ja sittemmin vuokratiloissa. Vuonna 1938 hän kirjoitti 164-sivuisen kirjaseen, jonka nimeksi tuli "Alcoholics Anonymous". Siitä sai toveripiirimme nimensä. Sinä vuonna kirjaa myytiin vain jokunen kappale, mutta toveripiirimme liittyi kaiken aikaa uusia jäseniä.

Valtakunnallista julkisuutta Yhdysvalloissa AA-liike sai, kun aikakauslehti *Liberty* julkaisi siitä artikkelin. Lehti sai 800 kirjettä, ja Bill W:n kirjaa tilattiin useita satoja kappaleita.

Tuo artikkeli johti toiseen artikkeliin. Sen julkaisi *The Saturday Evening Post* vuoden 1941 maaliskuussa, ja se synnytti sensaation.

Keskusteluryhmiä syntyi kautta Yhdysvaltain. Moni kirjan lukenut onneton sai nyt rohkeutta yrittää elää sen ohjeiden mukaisesti.

Kirja on käännetty kolmelletoista kielelle, ja sitä on myyty kuudetta miljoonaa kappaletta, pelkästään viime vuonna kaikkiaan yli 700 000. Ja Billin New Yorkissa vuonna 1935 perustamasta ryhmästä liike on levinnyt kautta maailman.

Ryhmiä on jo noin 70 000.

TÄMÄN TARINAN Bill W. kertoi meille joka vuosi AA:n päämajassa.

Tammikuun 24. päivänä vuonna 1971 Bill kuoli 75-vuotiaana keuhkolaajentumaan. Kaksi päivää myöhemmin New York Times julkaisi hänestä muistokirjoituksen etusivullaan. Ja silloin sai maailma tietää hänen täyden nimensä: William Griffith Wilson.

Loppusanat. Viime vuoden heinäkuussa seisoin puhekorokkeella Montrealin olympiastadionilla ja näin ympärilläni 50 000 ihmistä. AA-liike toimii 114 maassa, ja tänne meitä oli kokoontunut 54 maasta. "Nimeni on Bob P.", sanoin. "Olen alkoholisti. Tervetuloa AA-liikkeen viidenteenkymmenenteen vuosikokoukseen.

"Valtava huuto täytti stadionin eikä se ottanut loppuakseen. Kuunnellekseni tuota riemunpurkausta ja jälkeeni korokkeelle nousseita puhujia tajusin, että jokainen meistä halusi näin osoittaa kunnioitustaan Bill W:lle, tuolle unohtumattomalle miehelle joka oli muuttanut meidän kaikkien elämän.

Suomessa 15 000 jäsentä

AA-TOIMINTA alkoi Suomessa kevättalvella 1948. Toimintaa on tällä hetkellä lähes kolmellasadalla paikkakunnalla. AA-ryhmiä on maassamme kaikkiaan viisisataakahdeksankymmentä ja niissä raittiita jäseniä viisitoistatuhatta henkeä. Alueellista puhelinpäivystystä hoidetaan vapaaehtoisvoimin. Vuosittain tulee noin kaksikymmentätuhatta avunpyyntöpuhelua.

AA:n valtakunnallinen auttava puhelin (09) 750 200.
Avoimna joka päivä klo 9-21. Voit soittaa nimettömänä.
Tiedustella voi myös suoraan osoitteesta
Suomen AA-toimisto
Puh. (09) 8387 040
Kylänevantie 2, 00320 HKI
Avoimna ma-pe klo 9-16
Kotisivu: www.aa.fi
Sähköposti: aa@aa.fi